

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1696600_RegNr_e2-181-330/2019

<http://www.infolex.lt/tp/1696600>

2018-5

Civilinės bylos Nr. e2-181-330/2019
Teisminio proceso Nr. 2-58-3-00268-

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.18.3
(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. vasario 12 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Gintaras Pečiulis,
teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjęs **ieškovės bankrutavusios Raseinių rajono žemės ūkio bendrovės „Džeirana“ atskirąjį skundą** dėl Šiaulių apygardos teismo 2018 m. spalio 23 d. nutarties, kuria netenkintas prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemonės, priimtąs civilinėje byloje Nr. e2-813-440/2018 pagal ieškovės bankrutavusios Raseinių rajono žemės ūkio bendrovės „Džeirana“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Palangos perliukas“ dėl sandorio pripažinimo niekiniu ir negaliojančiu bei restitucijos taikymo, trečiasis asmuo – OOO „Minskij traktornyj zavod“,

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Ieškovė bankrutavusi Raseinių rajono žemės ūkio bendrovės (toliau - BŽŪB) „Džeinara“ kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama pripažinti niekiniu ir negaliojančiu 2016 m. rugsėjo 16 d. pareiškimu atliktą 155 454,71 Eur sumos įskaitymą, taikyti restituciją ir priteisti iš atsakovės UAB „Palangos perliukas“ ieškovės BŽŪB „Džeinara“ naudai 155 454,71 Eur, 6 procentų dydžio metines procesines palūkanas bei patirtas bylinėjimosi išlaidas.
2. Ieškovė pareikštų reikalavimų užtikrinimui prašė taikyti laikinąsias apsaugos priemones – atsakovės turto areštą už 155 454,71 Eur sumą. Ieškovė nurodė, kad pareikšto ieškinio suma atsakovei yra objektyviai didelė, todėl kyla grėsmė būsimo teismo sprendimo įvykdymui. Ieškovės nuomone, atsakovės elgesys sudaro pagrindą abejoti jos sąžiningumu, todėl teismo sprendimo įvykdymo apsunkinimo ar neįvykdymo grėsmė yra reali. Papildomai nurodoma, kad ieškovė yra bankrutavusi bendrovė, todėl taikyti laikinąsias apsaugos priemones šioje byloje reikalauja egzistuojantis viešasis interesas.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

3. Šiaulių apygardos teismas 2018 m. spalio 23 d. nutartimi netenkino ieškovės prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones.
4. Teismo vertinimu, ieškovės nurodomos grėsmę teismo sprendimo vykdymui patvirtinančios aplinkybės bei pateikti duomenys neteikia pagrindo manyti, kad atsakovė – veikiantis privatus pelno siekiantis juridinis asmuo – ieškinio tenkinimo atveju neturėtų galimybių sumokėti ieškovei priteistos sumos arba jos išieškojimas būtų itin apsunkintas. Teismas svarbia pripažino aplinkybę, jog teismuose nėra neišnagrinėtų bylų, kuriose reikalavimai būtų pareikšti atsakovei. Teismo vertinimu, iš byloje turimų duomenų nustatyti atsakovės veiksmuose nesąžiningumo požymių negalima. Teismas, įvertinęs šias aplinkybes, nusprendė, kad nėra pakankamo pagrindo konstatuoti grėsmės teismo sprendimo įvykdymui egzistavimą. Pažymėjo, kad bankrutavusios įmonės statusas savaime nesuponuoja poreikio taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimų į jį argumentai

5. Atskiruojų skundu ieškovė BŽŪB „Džeirana“ prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2018 m. spalio 23 d. nutartį ir klausimą išspręsti iš esmės – ieškovės prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones tenkinti. Skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 5.1. Ieškovės nurodytų aplinkybių visuma sudarė pagrindą konstatuoti, kad dėl atsakovės veiksmų, jos nesąžiningumo bei objektyvių aplinkybių teismo sprendimo vykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas. Ieškovės pateikti duomenys patvirtina, kad atsakovės turtinės padėties pokytis yra neigiamas.
 - 5.2. Teismas nepagrįstai atsakovės veiksmuose neįžvelgė nesąžiningumo. Su ieškiniu pateikti įrodymai patvirtina, kad ŽŪB „Džeirana“ yra UAB „Palangos perliukas“ akcininkė, todėl nėra būtinybės įrodinėti atsakovės žinojimą apie ieškovės turtinę padėtį bei jos suvokimą, jog atlikus užskaitą, bus pažeisti kitų ieškovės kreditorių interesai. Teismui taip pat buvo pateikta informacija, patvirtinanti, kad ieškovė ir atsakovė

veikė kartu imituodamos teisminį procesą, siekdamos sukurti atsakovės reikalavimo teisės į ieškovę egzistavimą.

- 5.3. Ieškovė yra bankrutavusi bendrovė, todėl taikyti laikinąsias apsaugos priemones šioje byloje reikalauja viešasis interesas.
6. Atsakovė UAB „Palangos perliukas“ atsiliepimu į atskirąjį skundą prašo Šiaulių apygardos teismo 2018 m. spalio 23 d. nutartį palikti nepakeistą, o ieškovės atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas tokiais argumentais:
 - 6.1. Atsakovės finansinės atskaitomybės rodikliai nei patvirtina, nei paneigia laikinųjų apsaugos priemonių taikymo būtinumą. Įvertinus atsakovės valdomo turto ir turimų įsipareigojimų santykį, ieškinio suma nelaikytina didele.
 - 6.2. Ieškovės argumentai dėl atsakovės nesąžiningumo nepagrįsti. Atsakovė negalėjo žinoti, kad atliekamas įskaitymas pažeidžia įstatyme nustatytą mokėjimų eiliškumą. Atsakovės žiniomis, ginčui aktualiu metu ieškovės atžvilgiu nebuvo vykdomas išieškojimas. Po arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti kreditorius OOO „Minskij traktornyj zavod“ ilgiau nei metus nesiėmė vykdymo veiksmų, todėl kiti ieškovės kreditoriai neturėjo susilaikyti nuo sandorių vykdymo.
7. Trečiasis asmuo OOO „Minskij traktornyj zavod“ prašo ieškovės BŽŪB „Džeirana“ atskirąjį skundą tenkinti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas argumentais, kurie iš esmės tapatūs nurodytiems ieškovės atskirajame skunde.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

8. *Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas klausimas, ar pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria netenkintas ieškovės prašymas taikyti atsakovei laikinąsias apsaugos priemones, yra pagrįsta ir teisėta. Šį klausimą apeliacinės instancijos teismas sprendžia vadovaudamasis atskirojo skundo faktiniu ir teisiniu pagrindais bei patikrina, ar nėra absoliučių nutarties negaliojimo pagrindų (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 320, 338 straipsniai). Absoliučių apskųstos teismo nutarties negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė, todėl civilinė byla nagrinėjama neperžengiant atskirojo skundo ribų.*
9. Pagal CPK 144 straipsnio 1 dalį teismas byloje dalyvaujančių ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu gali imtis laikinųjų apsaugos priemonių, jeigu šie asmenys tikėtinai pagrindžia ieškinio reikalavimą ir, nesiėmus šių priemonių, teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Laikinosios apsaugos priemonės civilinėse bylose taikomos tuo atveju, kai įvykdomos šios sąlygos: *pirma*, tikėtinai pagrindžiamas ieškinio reikalavimas, *antra*, pagrindžiama, kad nesiėmus prevencinių priemonių galbūt ieškovei palankaus teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Šios sąlygos yra kumuliacinės. Tai reiškia, kad jeigu bent viena iš sąlygų neegzistuoja, atsakovo teisės ir interesai laikinųjų apsaugos priemonių forma negali būti suvaržomi (žr. pvz., Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. sausio 4 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e2-11-196/2018 ir joje nurodytą teisminę praktiką).

10. Analizuojamu atveju pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ieškinys preliminariai pagrįstas, o šalys šios teismo išvados neginčija. Vadinasi, pirmoji laikinųjų apsaugos priemonių taikymui būtina sąlyga yra nustatyta.
11. Apeliantė atskirajame skunde akcentuoja, kad turi būti taikomos laikinosios apsaugos priemonės, nes pareikšta ieškinio suma atsakovei yra didelė, o teismų praktikoje išaiškinta, jog didelė ieškinio suma patvirtina objektyvią grėsmę būsimo teismo sprendimo įvykdymui. Pažymėtina, kad naujausioje Lietuvos apeliacinio teismo praktikoje pasisakoma, jog byloje, kurioje yra pareikšti turtinio pobūdžio reikalavimai, laikinosioms apsaugos priemonėms taikyti reikšminga ne tik ieškinio suma, atsakovo turtinė padėtis, jo turtinės padėties pokyčio perspektyvos, bet ir jo elgesys iki bylos iškėlimo ar jos nagrinėjimo metu, leidžiantis įvertinti atsakovo (ne) sąžiningumą. Laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos tik tuomet, kai, be kita ko, esama duomenų ir apie atsakovo nesąžiningumą, pavyzdžiui, ketinimus paslėpti, perleisti, įkeisti turimą turtą ar kitaip jį apsunkinti (*Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. sausio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-27-407/2016; 2016 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1069-407/2016; 2016 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1092-943/2016; 2017 m. sausio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-46-464/2017; 2017 m. kovo 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-351-302/2017; 2017 m. balandžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-629-302/2017; 2017 m. rugpjūčio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1034-464/2017*). Atskirajame skunde apeliantė atsakovės nesąžiningumą grindžia tuo, jog BŽŪB „Džeirana“ yra UAB „Palangos perliukas“ akcininkė, todėl ginčijamo sandorio sudarymo metu jai buvo žinoma ieškovės turtinė padėtis, taip pat akcentuoja aplinkybę, jog ieškovė ir atsakovė imitavo teisminį procesą, tokiu būdu siekdamas sukurti atsakovės reikalavimo teisės į ieškovę egzistavimą bei pakeisti egzistuojantį atsiskaitymų eiliškumą. Apeliacinio teismo vertinimu, nurodytos aplinkybės gali būti reikšmingos sprendžiant šalių ginčą iš esmės, t. y. vertinant ginčijamo sandorio (ne) teisėtumą. Visgi, vien ieškinio pareiškimas dar nereiškia, jog atsakovė laikytina nesąžininga, o kitos aplinkybės, kurios sudarytų pagrindą daryti prielaidą dėl atsakovės nesąžiningumo (pirmiausia, kiek tai sietina su ketinimais iš esmės apsunkinti būsimo teismo sprendimo įvykdymą), ieškovės nenurodytos ir byloje nenustatytos. Pagal pateiktus duomenis nėra pagrindo daryti pagrįstą prielaidą, kad atsakovė ketina paslėpti, perleisti, įkeisti turimą turtą, kitaip jį apsunkinti ar atlikti kitus sąmoningus veiksmus, dėl kurių būsimo teismo sprendimo įvykdymas būtų apsunkintas. Vadinasi, antroji laikinųjų apsaugos priemonių taikymui būtina sąlyga neįrodyta.
12. Apibendrinamas tai, kas išdėstyta, apeliacinis teismas sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas vadovavosi aktualia Lietuvos apeliacinio teismo praktika, kurioje išaiškinta, jog laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos tik tuomet, kai byloje esama duomenų ir apie atsakovo nesąžiningumą. Nagrinėjamu atveju ieškovė pernelyg plačiai aiškindama nesąžiningumo sąvoką, sutapatino ją su sandorio negaliojimą galinčiomis lemti aplinkybėmis, kurios bus vertinamos tik nagrinėjant bylą iš esmės. Tai lemia išvadą, kad ieškovė neįrodė grėsmės galbūt jai palankaus būsimo teismo sprendimo įvykdymui, todėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymas negalimas. Atsižvelgiant į tai, panaikinti apskųstą pirmosios instancijos teismo nutartį remiantis atskirajame skunde pateiktais argumentais nėra pagrindo (CPK 337 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 337 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

Šiaulių apygardos teismo 2018 m. spalio 23 d. nutartį palikti nepakeistą.

Teisėjas

Gintaras Pečiulis